

تشخیص اصالت نامه

باسمه تعالی

سرمایه گذاری برای تولید

حائز اهمیت

رؤسای محترم تشکلهای اقتصادی وابسته به اتاق ایران

با سلام،

احتراماً، عطف به نامه شماره ۰۴۰۱۰۰۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۴ «اتحادیه صنایع بازرگانی ایران» مبنی بر توافق حاصله در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۲ هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار با وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی در خصوص «نحوه ثبت خریدهای غیررسمی در شرایط عدم صدور صورتحساب و عدم ارائه شماره ملی از سوی فروشنده»، نکات مورد توافق به شرح ذیل جهت استحضار و بهره‌برداری ایفاد می‌گردد:

۱) به منظور حفظ حریم و جلوگیری از وارد آمدن هرگونه خدشه به فعالیت فعالان اقتصادی در بازار که ناچار به خرید غیررسمی از فروشندگان قانون‌گریز هستند (فروشندگانی که از صدور صورتحساب امتناع می‌نمایند)، خریداران فهرست فروشندگان که از فروش رسمی خودداری می‌نمایند را به انجمن‌ها منعکس نموده و انجمن‌ها، فهرست‌ها را به صورت محرمانه به سازمان امور مالیاتی ارسال نمایند. این فهرست‌ها می‌توانند شامل مواردی اعم از نام و مشخصات فروشنده، هرگونه اطلاعات تماس، اطلاعات معامله (میزان مبلغ جابجا شده و مشخصات کالای خریداری شده) و اطلاعات حساب فروشنده (شماره کارت یا شب، فارغ از اصلی یا اجاره‌ای بودن) باشد. سازمان، ضمن پذیرش خریدهای خریداران در رسیدگی‌های مالیاتی تا مدت و حد مشخصی، با بررسی اطلاعات فروشندگان غیررسمی از طریق دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ایشان را به تشکیل پرونده مالیاتی، اخذ مجوز، شفافیت مالیاتی و صدور صورتحساب الکترونیکی هدایت می‌نماید. در این حالت، اطلاعات هویتی خریدار برای فروشنده غیررسمی ناشناس مانده و اقدامات اجرایی مرتبط جهت هدایت فروشنده به شفافیت مالیاتی توسط سازمان امور مالیاتی صورت می‌پذیرد.

۲) در سامانه مودیان قسمتی برای ثبت اطلاعات مرتبط با بند (ث) ماده (۵) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان (خریدهای غیررسمی) شامل اطلاعات فروشنده از جمله شماره شب ایجاد شده تا به مرور زمان این بخش به عنوان مرجع ثبت اطلاعات خریدهای غیررسمی و رسیدگی‌های مرتبط قرار گیرد. در صورت ثبت اطلاعات فروشنده در این بخش، ضروری است که خریدار در جلسه رسیدگی حاضر شده و ادعای خود را در خصوص خرید از فروشنده را به همراه مدارک ارائه نماید. در این حالت اطلاعات هویتی خریدار برای فروشنده افشا می‌گردد و فروشنده موظف به تشکیل پرونده مالیاتی و صدور صورتحساب الکترونیکی می‌شود. صدور صورتحساب الکترونیکی توسط فروشنده، خودبخود باعث پذیرش هزینه‌های خرید خریدار به طور کامل خواهد شد.

لذا، گزارش تشریحی موضوع فوق شامل مواردی از جمله شرح مصادیق، وضعیت پیگیری‌ها، شرح روش اجرایی پیشنهادی اتحادیه مذکور و توافق نهایی، به پیوست ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به نحو مقتضی به اعضای محترم تشکل اطلاع‌رسانی گردد.

سید جواد زمانی
معاون امور استان‌ها و تشکل

تقویت شفافیت مالیاتی و مبارزه با پولشویی

در همکاری مودی و سازمان

مدیریت نحوه ثبت خریدهای غیررسمی در شرایط عدم صدور صورتحساب و عدم ارائه‌ی شماره‌ی ملی از سوی فروشنده

از طریق ظرفیت بند ۵ ماده ۵ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان

فروردین‌ماه ۱۴۰۴

مقدمه

موضوع «اصلاح ساختار صورت معاملات فصلی و افزودن ستون شماره‌ی شبا و برقراری ارتباط میان شماره‌ی ملی با شماره‌ی شبای اشخاص» در سال ۱۳۹۹ برای اولین بار از سوی اتحادیه صنایع بازیافت ایران به سازمان امور مالیاتی پیشنهاد شد و پس از ۴ سال پیگیری، در نشست مورخ ۱۴۰۳/۴/۱۱ مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب‌وکار میان نمایندگان سازمان امور مالیاتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای گفتگو دولت و بخش خصوصی و اتحادیه صنایع بازیافت ایران مقرر شد به دلیل به پایان رسیدن مأموریت سامانه ارزش افزوده و توسعه فعالیت سامانه جامع مودیان، به جای اصلاح ساختار صورت معاملات فصلی، موضوع در قالب طراحی روشی به منظور بهره‌گیری از ظرفیت بند ۵ ماده ۵ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان حل و فصل گردد. گزارش زیر شرح مسئله، پیشنهاد راهکارها و الزامات فرآیندی و توافق نهایی با سازمان امور مالیاتی است.

شرح مسئله

در بسیاری از حوزه‌های کسب‌وکار، بالخصوص حوزه‌های B2C یا C2B و حوزه‌هایی که با تأمین مواد اولیه، قطعات یا کالاها از اشخاص حقیقی سر و کار دارند؛ از جمله:

- خرید از بازارهای غیرمتمثل (خرید از کشاورزان، باغداران، کارگاه‌های کوچک، روستاییان، ضایعات‌فروشان، اتباع یا عرضه‌کنندگان از اقشار ضعیف یا به اصطلاح کف جامعه) مانند خرید محصولات کشاورزی و باغی برای صنایع غذایی، فرش و صنایع دستی برای صادرات، محصولات دامی برای لبنیات، ضایعات عمده برای بازیافت و...
- خرید از تأمین‌کنندگان خاص (خرید قطعه یا کالایی خاص و کمیاب یا خرید از تأمین‌کننده‌ای که بازار را در انحصار خود دارد یا شرایط تک‌سورس) مانند خرید یک تجهیز الکترونیکی کمیاب از یک فروشنده خاص در کشور و...
- خرید از شهروندان عادی (خرید و جمع‌آوری کالاهای مرجوعی، دست‌دوم، ضایعات قابل بازیافت و...) یا خرید کارت‌به‌کارت بر اساس آگهی‌های سایت‌های اینترنتی مثل دیوار یا شیپور و... خرید لوازم دست‌دوم برای شرکت‌ها، خرید کالاهای ضایعاتی یا خراب از درب منازل شهروندان برای بازیافت یا تعمیرات و...

طرف عرضه اساساً یا عضو سامانه مودیان نیست و امکان عضویت وی نیز فراهم نیست (مثلاً یک خانم خانه‌دار که به فروش ضایعات جمع‌آوری‌شده خانه خود یا کالای دست‌دوم به یک شرکت ذی‌صلاح اقدام نموده‌است؛ یا یک کشاورز، باغدار، دامدار و فرش‌باف سنتی

روستایی که اساساً دانش عضویت در سامانه و صدور صورتحساب ندارد)، یا اصلاً تمایلی به عضویت در سامانه مودیان و فعالیت شفاف و قانونی ندارد (مانند عمده ضایعات‌فروشان بزرگ در تمامی کلانشهرهای کشور).

در همین حال، طرف تقاضا ناچار است برای رفع نیاز و ادامه‌ی حیات بنگاه خود، یا به خرید بدون فاکتور یا بدون ارائه‌ی شماره‌ی ملی از تأمین‌کننده تن دهد و شرایط وی را بپذیرد؛ یا از تأمین نیاز خود صرف‌نظر نموده و حتی در مواردی به دلیل عدم توان تأمین، واحد تولیدی خود را موقتاً یا دائماً تعطیل نماید.

در چنین شرایطی تنها مدارک در اختیار خریدار، سند تراکنش بانکی (شامل اطلاعات مرتبط با مبلغ جابجاشده و شماره کارت/حساب/شبا)، ادعای خریدار نسبت به خرید است. همچنین در صورتی فروشنده موافقت به در اختیار گذاشتن شماره ملی خود کرده باشد، خریدار شماره ملی وی را نیز در اختیار دارد که این امر معمولاً رخ نمی‌دهد. حتی در مواردی پیش آمده که شهروندان به دلیل اخذ شماره ملی در اپلیکیشن‌های خرید مواد قابل بازیابی و ضایعات، از عضویت در اپ امتناع نموده‌اند.

از طرفی این مدعا که «فعال اقتصادی باید از شخصی خرید نماید که پرونده مالیاتی معتبر تشکیل داده و اگر این شرایط فراهم نبود، خرید نکند»، مدعایی است که امکان تحقق در واقعیت را ندارد. مثلاً اگر فعال اقتصادی در صنعت غذا مشغول به کار باشد، ناچار است از کشاورز، باغدار و دامدار خرید کند. یا اگر فعال اقتصادی در لجستیک معکوس فعال است ناچار است کالای مستعمل را از خانوارها و درب منازل خریداری نماید.

گفتنی است سایر تبعات امتناع و استنکاف فروشنده از صدور فاکتور و عدم ارائه‌ی شماره ملی که بر مؤدی تحمیل می‌شود نیز عبارتند از:

۱- تحمیل مالیات بر ارزش افزوده فروشنده به خریدار

۲- چالش‌های مؤدی در اثبات حقیقی بودن معامله به سازمان امور مالیاتی منجر به رد دفاتر، محاسبه درآمد منصفانه و...

۳- جرائم موضوع ماده ۱۶۹

پارهای از مصادیق و تبعات مسئله در صنعت بازیافت

نمود بارز این امر در فعالیت صنعت‌گران بازیافت به روشنی مشاهده گردیده‌است، به این شکل که این صنعت‌گران ناچارند یا واحدهای خود را تعطیل نموده و یا نهاده‌های اصلی خود را به صورت خرد از شهروندان در محل درب منازل یا به صورت عمده از قشر «ضایعات‌فروش» اتباع نمایند. حال آنکه قشر ضایعات‌فروش که عموماً ساکن حاشیه‌ی کلانشهرها هستند و بعضاً نیز از اتباع کشور افغانستان هستند، کاملاً فاقد هرگونه حساب بانکی به نام خود، مجوز، شرکت، پرونده‌ی مالیاتی و... هستند و علی‌رغم گردش‌های چند ده میلیارد تومانی در سال، از حساب‌های اجاره‌ای بهره برده، به صورت کارت‌به‌کارت یا با دستگاه پوز پای کامیون معامله کرده، و اساساً از صدور فاکتور فروش یا تسلیم بارنامه به عنوان اسناد اثبات اصالت معاملات به انحاء مختلف امتناع می‌ورزند. (گفتنی است ریال معامله‌شده در این موارد نیز اغلب در مدت زمان کوتاهی به ارز نقدی تبدیل شده و بخش قابل ملاحظه‌ای از نقدینگی ارزی کشور توسط اتباع مشغول در حوزه‌ی جمع‌آوری ضایعات، به کلی برای حاکمیت کشور غیرقابل‌رصد می‌گردد).

تبعات امنیتی گردش‌های مالی بالا و غیرشفاف این حوزه از کسب‌وکار که ناشی از نارسایی قوانین و عدم همکاری و تعامل سازمان‌یافته‌ی دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی با فعالان اقتصادی است، در نهایت با تأمین مالی گروه‌های جهادی، تروریستی و تجزیه‌طلب که ریشه در کشورهای همسایه دارند، گریبان‌گیر موجودیت ایران می‌شود.

شایان ذکر است برآوردها نشان می‌دهد که ظرفیت بازار ضایعات در ایران ۳.۵ میلیارد دلار است که تنها ۵۰۰ میلیون دلار از آن زیر چتر نظام مالیاتی است و باقی این رقم در بازار سیاه غیرشفاف معامله شده و عملاً ضایعات تبدیل به واحد رسمی پول برای قاچاق و جرائم سازمان‌یافته گردیده‌است.

بی‌تردید ادامه‌ی وضع موجود فارغ از دامن زدن به تهدیدات امنیتی علیه کشور و گسترش روند پولشویی تحت معاملات اشخاص حقیقی، صرفاً و تنها به تسلط هر چه بیشتر فروشندگان غیرشفاف بر قانون‌مداران ختم شده، خودبه‌خود هزینه‌ی فعالیت شفاف را برای فعالان اقتصادی افزایش داده و ایشان را نیز به قانون‌گریزی هدایت می‌کند که این امر قطعاً مخل سلامت محیط کسب‌وکار و جامعه است.

وضعیت پیگیری‌ها از سازمان امور مالیاتی تاکنون

موضوع یادشده از سال ۱۳۹۹ به انحاء مختلف از مدیران سازمان امور مالیاتی پیگیری شد و به طور خلاصه بازخوردهایی به شرح زیر داشته‌است:

- **پیگیری از دفتر بازرسی، مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی:** اتحادیه در سال ۱۴۰۰ فهرستی از برخی از تأمین‌کنندگان با گردش مالی بالا که از ارائه شماره‌ی ملی امتناع می‌ورزند به این دفتر ارائه کرد. پس از ماه‌ها پیگیری پاسخی که از سوی کارشناسان این دفتر ارائه شد به صراحت این بود که دفتر ما پرسنل کافی برای رسیدگی به اطلاعات چند صد حساب بانکی که عمدتاً هم اجاره‌ای هستند ندارد.

- **طرح در کمیته حمایت از کسب‌وکار (موضوع ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور):** اتحادیه در سال ۱۴۰۱ موضوع یادشده را در قالب گزارش توجیهی در کارگروه تخصصی کمیته حمایت از کسب‌وکار طرح نمود که با واکنش شدید نماینده سازمان امور مالیاتی در این نشست منی بر اینکه چنین کاری رسمیت بخشیدن به پولشویی است روبرو شد. پس از آن نیز، موضوع یادشده در نامه‌ی ۱۰/۱/۸۹۵۶/ص مورخ ۱۴۰۱/۹/۲۹ کمیته حمایت از کسب‌وکار و نامه‌های شماره‌ی ۵۰۰۹۸/۱۸۵۰۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۷، شماره‌ی ۵۰۰۹۸/۲۲۳۳۵۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۳ و شماره‌ی ۵۰۰۹۸/۵۵۹۱۰ مورخ ۱۴۰۲/۴/۳ معاونت محترم امور حقوقی ریاست‌جمهوری از سازمان امور مالیاتی پیگیری شد.

- **پاسخ‌های دوگانه‌ی سازمان امور مالیاتی:** در سال ۱۴۰۲ و پس از پیگیری‌های متعدد، دو پاسخ از سوی سازمان امور مالیاتی به این موضوع ارائه گردید.

- **نامه شماره ۵۸۰۵/۲۰۰/ص مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۰:** این نامه که پس از نشست نمایندگان بخش خصوصی با جناب آقای برزگری، رئیس وقت مرکز تنظیم مقررات پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۲۴، رویکردی مثبت و سازنده دارد و به نظر می‌رسد پیش‌نویس آن از سوی مرکز یادشده تنظیم شده باشد، دلالت بر آن داشت که با توجه به اجرایی شدن قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، تغییر ساختار صورت معاملات فصلی باعث اتلاف منابع خواهد بود و بهتر است مشکل یادشده به نوعی در قالب اجرای این قانون و سامانه مودیان رفع گردد. موضوع یادشده در نشست نمایندگان بخش خصوصی با ایشان در ۱۴۰۲/۶/۲۷ پیگیری شد که دو نتیجه زیر را در پی داشت:

- حل موضوع در قالب سامانه مودیان امکان‌پذیر نیست، چرا که پارادایم حاکم بر سامانه، صدور صورتحساب از طرف فروشنده است. بنابراین اگر فروشنده‌ای از صدور صورتحساب به هر علت امتناع یا استتکاف نماید یا اصلاً امکان آنرا نداشته‌باشد، نمی‌توان امکان صدور صورتحساب از سوی خریدار را ایجاد نمود.
- تنها راه حل این مشکل بهره‌گیری از ظرفیت بند ۲ ماده ۲ قانون پایانه‌های فروشگاهی و ایجاد سازوکاری از سوی مرکز تنظیم مقررات برای مودیان به منظور گزارش‌دهی حساب‌های بانکی افرادی است که از ارائه شماره ملی یا صدور صورتحساب الکترونیکی امتناع می‌ورزند.

- **نامه شماره ۶۰۰۰/۲۰۰/ص مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۲:** این نامه موضوع تغییر ساختار صورت معاملات فصلی را به کلی فاقد موضوعیت دانسته و آنرا تکلیفی مالایطاق تلقی نموده‌است. این در شرایطی است که پیشنهاد اولیه‌ی این اتحادیه بر آن دلالت داشت که تکمیل ستون شماره‌ی شبا در صورت معاملات فصلی، صرفاً در شرایطی صورت پذیرد که مودی شماره‌ی ملی فروشنده را در اختیار نداشته‌باشد. از این روی، تکمیل این ستون، نه تکلیفی اجباری، بلکه امکانی برای مودی برای ثبت خریدهای خود و امکانی برای سازمان برای شناخت فروشندگان مستتکف از صدور صورتحساب یا ارائه‌ی شماره ملی بوده‌است.

- **توافق طرفین بر بهره‌گیری از ظرفیت بند ۵ ماده قانون پایانه‌ها در نشست مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب‌وکار:** موضوع مجدداً در نشست مورخ ۱۴۰۳/۴/۱۱ مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب‌وکار میان نمایندگان سازمان امور مالیاتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای گفتگو دولت و بخش خصوصی و اتحادیه صنایع بازیافت ایران مطرح شد و مقرر شد پیشنهاد اتحادیه در قالب طراحی روشی به منظور بهره‌گیری از ظرفیت بند ۵ ماده قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان به سازمان ارائه شده و جلسات مجددی با حضور نمایندگان این مرکز، دفتر حسابرسی، دفتر پولشویی و سایر دفاتر ذی‌ربط جهت بررسی مدل پیشنهادی برگزار گردد. اولین جلسه در تاریخ ۱۴۰۳/۵/۲۴ با غیبت نمایندگان مرکز تنظیم مقررات، نظام پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان برگزار شد و رئیس مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب‌وکار وزارت امور اقتصادی و دارایی در نامه ۸۰/۹۷۳۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۵/۳۰ خواستار ارائه گزارش عملکرد اجرای بند ۵ ماده قانون پایانه‌های فروشگاهی از رئیس مرکز تنظیم مقررات، نظام پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان سازمان امور مالیاتی شد. در همین راستا دو جلسه دیگر در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱ و ۱۴۰۳/۱۲/۲۲ برگزار شد که در آخرین جلسه توافق نهایی به عمل آمد.

شناسایی شرایط وقتی یک طرف نقل و انتقال پول، ماهیت آنرا خرید اعلام نماید

مطابق بند ۹ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ سازمان امور مالیاتی با عنوان نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی)، «تراکنش های بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند، عبارتند از:

- تراکنش های بانکی مربوط به اعضای هیئت مدیره و سهامداران اشخاص حقوقی با تأیید شخص حقوقی مورد نظر
- دریافتی و پرداختی مرتبط به حق شارژ
- دریافتی و پرداختی به حساب بستگان (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)
- تسهیلات بانکی دریافتی
- انتقالی بین حساب های شخص
- انتقال بین حساب های شرکا در مشاغل مشارکتی
- تنخواه های واریزی به حساب اشخاص توسط کارفرما با تأیید کارفرمای ذی ربط
- دریافت ها و پرداخت های سهامداران و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی که طرف مقابل آن در دفاتر شخص حقوقی در حساب های دریافتی و پرداختی (جاری شرکا) منظور شده است.
- قرض و ودیعه دریافتی و پرداختی
- وجوه دریافتی ناشی از جبران خسارت
- انتقالی بین حساب های بانکی اشخاص در صورتی که مربوط به درآمد نباشد
- مبالغ دریافتی و پرداختی اشخاص به عنوان واسطه با توجه به فضای کسب و کار اشخاص حقیقی (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)

و تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن با رعایت مقررات از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات مقطوع با نرخ صفر یا مالیات آن کسر در منبع بوده باشد. در راستای اجرای این بند صرف عدم همخوانی ریال به ریال مبالغ نمی تواند مبنای عدم پذیرش اظهارات مکتوب مؤدی در خصوص فعالیت های مذکور باشد و تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن قبلاً در محاسبه مالیات منظور شده است.» بر همین اساس، در شرایطی که خریدار صراحتاً اذعان نماید که ماهیت تراکنشی که تحت آن به حساب شخص دیگری پول منتقل داده و اطلاعات آنرا به سازمان اعلام نموده، «خرید» از فروشنده ای بوده که صورتحساب صادر نمی نماید و احتمالاً پرونده مالیاتی هم ندارد، سازمان امور مالیاتی می تواند بر پایه ادعای خریدار، اطلاعات تراکنش (شماره حساب و مبلغ)، مشخصات فروشنده (شماره ملی) و کراس چک این

اطلاعات با گردش این حساب و سایر حساب‌های فروشنده، حساب‌های وی را تجاری و خود شخص را فعال اقتصادی شناسایی کرده و ضمن تشکیل پرونده مالیاتی وی را به فعالیت شفاف اقتصادی هدایت نماید؛ مگر آنکه فروشنده بتواند ادعای خریدار را در خصوص ماهیت تراکنش رد نماید و آنرا در یکی از قالب‌های بند ۹ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ تعریف و توجیه نماید.

شرح روش اجرایی حل مسئله

اگر بدترین شرایط را در معامله با فروشنده‌ای که صورتحساب الکترونیکی صادر نمی‌کند تصور کنیم، احتمالا صورتی به مانند زیر دارد:

- معامله در قالب کارت به کارت و با بهره‌گیری از حساب‌های اجاره‌ای توسط فروشنده انجام می‌شود.
- دسترسی به شماره ملی فروشنده یا اجاره‌دهندگان حساب موجود نیست و تنها داده نیز خریدار، شماره شبای حساب مقصد است.
- خریدار در ثبت دفاتر مالی و رسیدگی‌های مالیاتی دچار مشکلات عدیده در رد دفاتر، خریدها و جرائم ماده ۱۶۹ است.

روش اجرایی زیر به منظور حل مسئله در بدترین شرایط ممکن پیشنهاد می‌گردد:

۱. سازمان امور مالیاتی، در سامانه مودیان فضایی طراحی می‌کند که در آن خریدار بتواند خریدهایی که در آنها فروشنده از صدور صورتحساب الکترونیک خودداری کرده ثبت نماید. این فضا باید دارای امکانی جهت ثبت داده‌های زیر باشد:

- شماره ملی فروشنده یا شماره شبای فروشنده (ایجاد امکان تکمیل آنلاین از شماره شبا به شماره ملی)
- تاریخ تراکنش
- مبلغ تراکنش
- تأیید ماهیت تراکنش به عنوان خرید از سوی مودی

۲. سازمان امور مالیاتی با بررسی اطلاعات ارائه‌شده توسط مودیان و مطالعه گردش حساب‌ها به ماهیت حساب پی می‌برد. این امر می‌تواند حالات زیر را شامل شود:

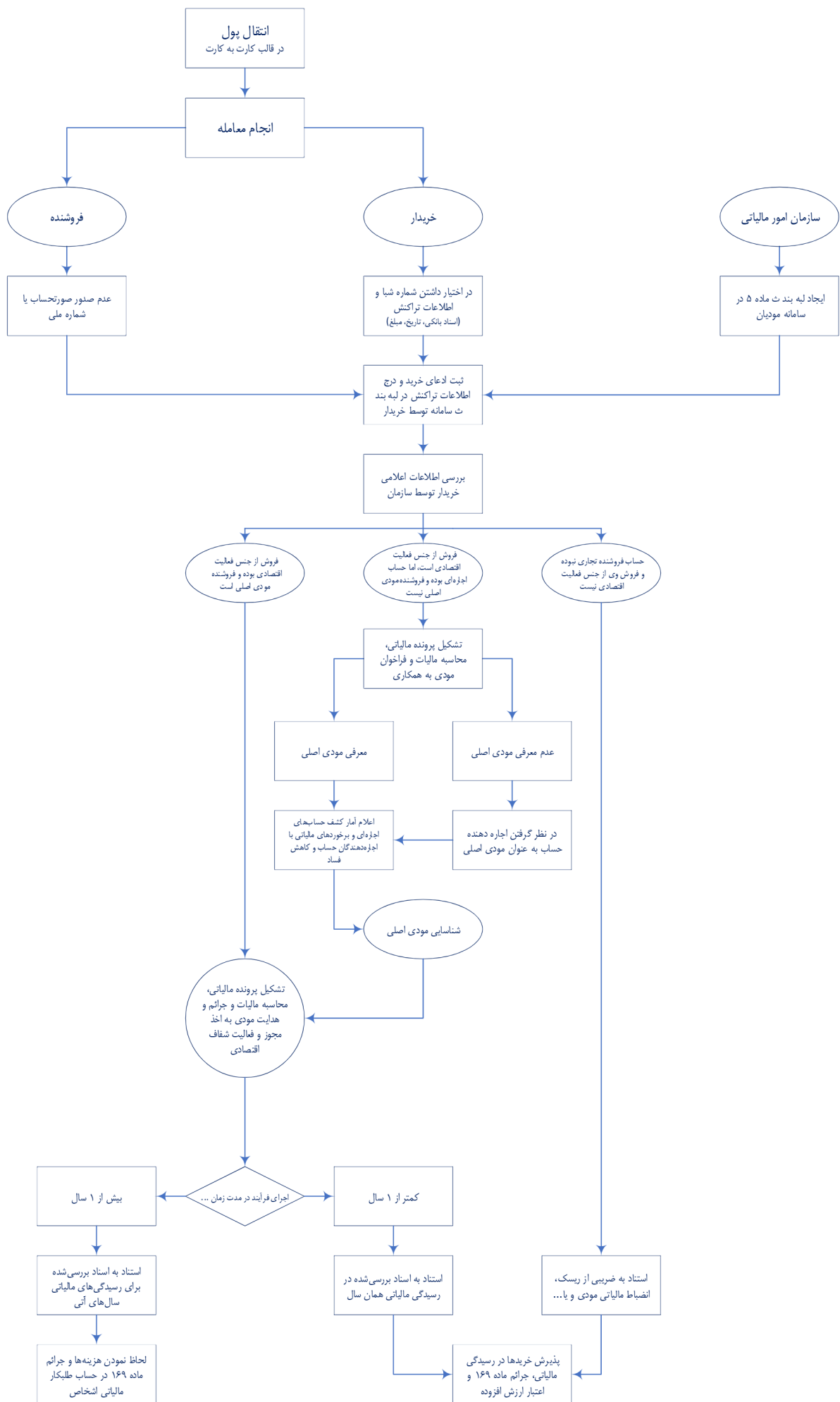
○ گردش حساب‌های مودی در حدی نیست که حساب تجاری تلقی شود (مثلا خانم خانه‌داری که اقدام به فروش لوازم دست‌دوم، خراب یا ضایعاتی در منزل خود نموده). در این شرایط با توجه به ماهیت فعالیت خریدار بر اساس مجوز فعالیت وی (مثلا شرکت فعال در خدمات جمع‌آوری لوازم دست‌دوم و ضایعاتی) می‌توان تمام یا بخشی از خریدهای وی (بر اساس ضریب ریسک فعالیت یا انضباط مالیاتی مودی در سنوات گذشته یا هر روش دیگری) در رسیدگی‌های مالیاتی را پذیرفت.

○ گردش حساب‌های مودی بالاست، اما حساب وی اجاره‌ای به نظر می‌رسد. در این شرایط سازمان برای مودی پرونده مالیاتی تشکیل داده و در صورت ادعای وی در خصوص اجاره دادن حساب خود، مودی را به همکاری فراخوانده تا مودی اصلی شناسایی شود. همچنین در صورت اعلام عمومی و انتشار اخبار و آمار شناسایی حساب‌های تجاری و اعمال مجازات‌های مرتبط بر اجاره‌دهندگان حساب در جامعه، به تدریج این امر مذموم نیز در جامعه کاهش خواهد یافت و افزایش آگاهی از کشف جرم، سبب کاهش ارتکاب به آن می‌شود.

○ گردش حساب بالاست یا بر اساس داده‌های بدست آمده و یا ادعا اجاره‌دهندگان حساب، فروشنده مودی اصلی است. در این شرایط نیز سازمان برای مودی پرونده مالیاتی تشکیل داده، ضمن انجام رسیدگی‌های مالیاتی، وی را به اخذ مجوز فعالیت و شفافیت مالیاتی هدایت می‌نماید. ضریب‌های بالای مالیاتی مثلا در اخذ مالیات از شرکت‌های بازرگانی به نسبت شرکت‌های صنعتی، می‌تواند مشوق خوبی در مسیر اخذ مجوز توسط این فعالان باشد.

۳. سازمان با همکاری مودیان، در بازه‌ای کمتر از ۱ سال اطلاعات فروشنده‌گان اصلی را بدست آورده و خریدهای مودیانی که از این طریق با سازمان همکاری نموده‌اند را می‌پذیرد یا در صورت گذر از زمان رسیدگی مالیاتی، ایشان را برای سنوات آینده، طلبکار مالیاتی می‌نماید.

موارد فوق در قالب نمودار مفهومی زیر قابل ارائه است:

توافق نهایی

بر اساس توافق جلسه کارشناسی مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۲ هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار، با وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی مقرر شد:

۱. به منظور حفظ حریم و جلوگیری از وارد آمدن هرگونه خدشه به فعالیت فعالان اقتصادی در بازار که ناچار به خرید غیررسمی از فروشندگان قانون‌گریز هستند (فروشنده‌گانی که از صدور صورتحساب امتناع می‌نمایند)، خریداران فهرست فروشندگان که از فروش رسمی خودداری می‌نمایند را به انجمن‌ها منعکس نموده و انجمن‌ها، فهرست‌ها را به صورت محرمانه به سازمان امور مالیاتی ارسال نمایند. این فهرست‌ها می‌توانند شامل موارد زیر باشند:

- نام و مشخصات فروشنده
- هر گونه اطلاعات تماس
- اطلاعات معامله (میزان مبلغ جابجا شده و مشخصات کالای خریداری شده)
- اطلاعات حساب فروشنده (شماره کارت یا شب، فارغ از اینکه اصلی یا اجاره‌ای باشد)

سازمان ضمن پذیرش خریدهای خریداران در رسیدگی‌های مالیاتی تا مدت و حد مشخصی، با بررسی اطلاعات فروشندگان غیررسمی از طریق دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ایشان را به تشکیل پرونده مالیاتی، اخذ مجوز، شفافیت مالیاتی و صدور صورتحساب الکترونیکی هدایت می‌نماید.

در این حالت، اطلاعات هویتی خریدار برای فروشنده غیررسمی ناشناس مانده و اقدامات اجرایی مرتبط جهت هدایت فروشنده به شفافیت مالیاتی توسط سازمان امور مالیاتی صورت می‌پذیرد.

۲. در سامانه مودیان قسمتی برای ثبت اطلاعات مرتبط با بند ۵ ماده ۵ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان (خریدهای غیررسمی) شامل اطلاعات فروشنده از جمله شماره شب ایجاد شده تا به مرور زمان این بخش به عنوان مرجع ثبت اطلاعات خریدهای غیررسمی و رسیدگی‌های مرتبط قرار گیرد.

در صورت ثبت اطلاعات فروشنده در این بخش، ضروری است که خریدار در جلسه‌ی رسیدگی حاضر شده و ادعای خود در خصوص خرید از فروشنده را به همراه مدارک ارائه نماید. در این حالت اطلاعات هویتی خریدار برای فروشنده افشاء می‌گردد و فروشنده موظف به تشکیل پرونده مالیاتی و صدور صورتحساب الکترونیکی می‌شود. صدور صورتحساب الکترونیکی توسط فروشنده خودبه‌خود باعث پذیرش هزینه‌های خرید خریدار به طور کامل خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

بیت مقررات زدائی و بهبود محیط کسب و کار

شماره: ۸۰/۰۲۴۲۴۲۸/۰۰۰۰۰۰

تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۲۸

پوست: دارد

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر طرز طلب- معاون محترم وزیر نیرو و رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی ایران
جناب آقای دکتر دهقان دهنوی- معاون محترم وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان توسعه تجارت ایران
جناب آقای پاکدامن- معاون محترم درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور
جناب آقای جدی ثانی- رئیس محترم مرکز فناوری داده، اطلاعات و امنیت فضای مجازی وزارت صنعت، معدن و تجارت
جناب آقای دکتر هراتی- رئیس محترم مرکز تنظیم مقررات، نظام پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان سازمان امور مالیاتی کشور
جناب آقای دکتر مستوفی- رئیس محترم مرکز بازرسی، مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی سازمان امور مالیاتی کشور
جناب آقای دکتر افضلی- مدیر کل محترم دفتر مطالعات بخش عمومی و اقتصاد اسلامی
جناب آقای دکتر کاشفی- قائم مقام محترم دبیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

موضوع: مصوبات جلسه بررسی مشکلات مالیاتی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

بامداد و عصر

به استحضار می‌رساند؛ پیرو جلسه کارشناسی مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۲ در خصوص بررسی مشکلات مالیاتی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی (موضوع دعوتنامه شماره ۸۰/۲۲۹۷۷۱ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۸) که در این مرکز برگزار گردید؛ موارد ذیل مورد توافق قرار گرفت:

- دستور اول: بررسی مشکل صدور شناسه یکتا برای تولیدکنندگان برق تجدیدپذیر، جهت ثبت صورتحسابهای فروش برق در سامانه مؤدیان مالیاتی:

۱. مقرر شد برای بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۰/۰۱ تا ۱۴۰۳/۰۳/۰۸ که زمان ابلاغ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۵ ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده است؛ از آنجا که شرکتهای برق تجدیدپذیر در این بازه زمانی، امکان انجام تکالیف مالیاتی خود را به دلیل عدم ابلاغ آیین‌نامه مذکور نداشته‌اند؛ از سوی این مرکز با سازمان امور مالیاتی مکاتبه شود تا در صورت امکان، سازمان اطلاع‌رسانی نماید که این شرکتها مشمول جریمه ارائه صورتحساب نشوند.
۲. برای بازه زمانی ۱۴۰۳/۰۳/۰۸ تا پایان سال ۱۴۰۳، مقرر شد؛ برای اینکه شرکتهای برق تجدیدپذیر، بتوانند تکالیف مالیاتی خود را در سامانه مؤدیان اجرا و یا اصلاح کنند؛ از سوی این مرکز با سازمان امور مالیاتی کشور مکاتبه شود تا برای یک ماه، امکان ارائه اظهارنامه پیش فرض در سامانه باز شود. ضمن اینکه سازمان امور مالیاتی، پس از بازشدن اظهارنامه پیش فرض، جلسه آموزشی برای شرکتهای مذکور تشکیل دهد و ایشان را راهنمایی نماید.
۳. برای سال ۱۴۰۴ نیز مقرر شد؛ سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر (ساتبا)، فهرست شرکتهایی که شناسه یکتا دریافت نموده‌اند را مطابق نظر سازمان امور مالیاتی کشور به وزارت نیرو ارسال نماید (رونوشت به این مرکز ارائه شود) و

کد پستی: ۱۱۱۴۹۴۳۶۶۱

تلفن: ۳۹۹۰۹

آدرس: تهران، خیابان صرافیل، ساختمان مرکزی وزارت امور اقتصادی و دارایی

www.mefa.ir

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

بیت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار

شماره: ۸۰/۰۲۴۲۴۲۸.....

تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۲۸.....

پوست: دارد

سپس وزارت نیرو، فهرست مذکور را به سازمان امور مالیاتی ارائه دهد. برای افراد حقیقی و شرکتهای کوچکی که امکان اخذ شناسه یکتا از وزارت صنعت، معدن و تجارت را ندارند نیز مقرر شد؛ مکاتبه‌ای با دفتر تخصصی وزارت صنعت، معدن و تجارت در امور برق و الکترونیک و همچنین مرکز فناوری داده، اطلاعات و امنیت فضای مجازی آن وزارتخانه، از سوی این مرکز صورت پذیرد تا راهکاری برای این موضوع اندیشیده شود.

در خصوص بندهای فوق، ضروری است انجمن شرکتهای تولیدکننده برق تجدیدپذیر، متن پیشنهادی خود را برای اقدامات بعدی به این مرکز ارسال نماید.

- دستور دوم: مدیریت عدم صدور صورتحساب و عدم ارائه شماره ملی از سوی فروشنده از طریق ظرفیت بند ۵ ماده ۵ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان:

مقرر شد؛ شرکتهای عضو اتحادیه بازیافت، شماره شبا و سایر اطلاعات فروشنده‌گانی که صورتحساب صادر نمی‌کنند را از طریق اتحادیه صنایع بازیافت به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نمایند؛ تا سازمان امور مالیاتی نیز اقدامات لازم را برای اینکه این افراد مشمول بند ۵ ماده ۵ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان شوند؛ انجام دهد.

- دستور سوم: پیگیری اجرای ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی:

مقرر شد؛ موضوع مذکور پس از بررسی‌های لازم، در هیأت مقررات زدایی مطرح شود. ۴۰۳۲۰۱۴۵۵۲۵

علیرضا نظری

رئیس مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار

و دبیر هیأت مقررات زدایی

رونوشت:

- جناب آقای دکتر ماجد معاون محترم سیاست گذاری و راهبری اقتصادی برای استحضار
- جناب آقای مدنی شاهرودی مدیر کل محترم حوزه وزارتی برای استحضار
- جناب آقای نجف پور معاون محترم مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار برای اطلاع و پیگیری

کد پستی: ۱۱۱۴۹۴۳۶۶۱

تلفن: ۳۹۹۰۹

آدرس: تهران، خیابان صوهراسرافیل، ساختمان مرکزی وزارت امور اقتصادی و دارایی

www.mefa.ir